

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 17.6.2011
KOM(2011) 357 lopullinen

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

**Kertomus mittauslaitteista annetun direktiivin 2004/22/EY täytäntöönpanosta sen
25 artiklan nojalla
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

Kertomus mittauslaitteista annetun direktiivin 2004/22/EY täytäntöönpanosta sen 25 artiklan nojalla

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

A. Johdanto

1. Kertomuksen tarkoitus

Tämän kertomuksen tarkoituksena on selvittää mittauslaitteista annetun direktiivin (mittauslaitedirektiivi) täytäntöönpanoa muun muassa jäsenvaltioiden toimittamien kertomusten pohjalta. Lisäksi se perustuu kahteen pienille ja keskisuurille yrityksille tehtyyn kyselyyn ja julkiseen kuulemiseen. Kaksi ulkopuolista konsulttia avusti direktiivin ja sen mahdollisia muutoksia koskevien ehdotusten vaikutusten arvioinnissa.

2. Mittauslaitteista annettu direktiivi

Mittauslaitteista annettu direktiivi (2004/22/EY¹) on ollut voimassa neljä ja puoli vuotta 30. päivästä lokakuuta 2006².

Sitä sovelletaan sen liitteissä määriteltyihin seuraaviin laitteisiin:

- vesimittarit;
- kaasumittarit ja tilavuuden muunnoslaitteet;
- sähköenergiamittarit;
- lämpöenergiamittarit;
- muiden nesteiden kuin veden määrän jatkuvaan ja dynaamiseen mittaukseen tarkoitettut mittausjärjestelmät;
- automaattiset vaa'at;
- taksimittarit;
- kiintomitat;
- dimensiomittauslaitteet;
- pakokaasuanalysaattorit.

¹ EUVL L 135, 30.4.2004, s. 1:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2004L0022:20091201:fi:PDF>.

² Direktiiviin sisältyy myös kymmenen vuoden siirtymäaika (29. päivään lokakuuta 2016), jonka aikana vanhojen säännösten mukaisia mittauslaitteita voidaan edelleen saattaa markkinoille (direktiivin 2004/22/EY 23 artikla).

Mittauslaitedirektiivin päätavoitteena on edistää ja vahvistaa yleiseen etuun, kansanterveyteen, yleiseen turvallisuuteen ja järjestykseen, ympäristönsuojeluun, kuluttajansuojaan, verojen ja tullien kantamiseen tai hyvän kauppataidan mukaiseen kaupankäyntiin liittyvien syiden vuoksi suoritettavissa mittaustehtävissä tarvittavien laitteiden sisämarkkinoita siltä osin kuin jäsenvaltiot pitävät tällaista muodollista lakisääteistä mittaamista perusteltuna.

Mittauslaitedirektiivissä taataan korkean tason luotettavuus olennaisilla vaatimuksilla, joita sovelletaan kaikissa jäsenvaltioissa ja jotka osoitetaan CE- ja M-merkinnöillä. Siinä määritetään suorituskykyä koskevat edellytykset, mutta jätetään valmistajille valinnanvaraa sen suhteen, miten ne nämä edellytykset täyttävät. Mittauslaitedirektiivissä on laaja valikoima vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä, jotka soveltuvat yhtäläillä sekä pienten että suurten valmistajien tarpeisiin.

Lainsäädännössä ei määritetä, mihin tehtäviin mittauslaitteita on käytettävä. Tästä voivat päättää jäsenvaltioiden hallitukset. Jäsenvaltioissa on eri käytäntöjä esimerkiksi sen suhteen, vaaditaanko mittareita vedenkulutuksen seuraamista tai yhteisiä lämmitysjärjestelmiä varten. Tehtäiden sisäisessä tuotannossa voidaan vastaavasti käyttää monia erityyppisiä mittareita, joiden sääntely ei ole tarpeen.

Direktiivin vaatimukset täyttäviä laitteita on kuitenkin ehdottomasti käytettävä, kun jäsenvaltiossa vaaditaan virallista lakisääteistä mittaamista, kuten valtaosassa kuluttajien liiketapahtumia. Direktiivissä erotellaan toisistaan luokat, joissa otetaan huomioon Euroopan alueen valtavat lämpötilaerot Skandinavian talven –40 asteesta Välimeren kesän +70 asteeseen, joista huolimatta ulos sijoitettavien mittauslaitteiden on oltava tarkkoja.

Direktiivin mukaan kansainvälisiin standardeihin voidaan viitata CEN:n, CENELEC:n ja ETSI:n julkaisemien eurooppalaisten standardien rinnalla lainsäädännön vaatimusten täyttämisen osoittamiseksi. Euroopan teollisuus pystyy lisäämään kilpailukykyään ja pääsemään maailmanmarkkinoille esimerkiksi myös käyttämällä 60 maan muodostaman lakisääteisen mittaustoiminnan kansainvälisen järjestön (OIML) julkaisemia kansainvälisiä standardeja³.

Mittauslaitedirektiivistä vastaa yritys- ja teollisuustoiminnan pääosaston yksikkö G/5.

3. Tarkistamisen syyt

Mittauslaitedirektiivin⁴ 25 artiklassa kehoitetaan komissiota raportoimaan direktiivin täytäntöönpanosta seuraavasti:

”Euroopan parlamentti ja neuvosto pyytävät komissiota antamaan ennen 30. huhtikuuta 2011 kertomuksen tämän direktiivin täytäntöönpanosta ottaen huomioon muun muassa jäsenvaltioiden toimittamat raportit sekä tekemään tarvittaessa muutosehdotuksen. Euroopan parlamentti ja neuvosto kehottavat komissiota arvioimaan, sovelletaanko teollisuustuotteiden vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjä asianmukaisesti, ja esittämään tarvittaessa tarkistuksia johdonmukaisen sertifiointin varmistamiseksi.”

³ Lisätietoja on saatavilla osoitteessa:
http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/legal-metrology-and-prepack/measuring-instruments/index_en.htm.

⁴ EUVL L 135, 30.4.2004, s. 1.

Lisäksi direktiivillä 2011/17/EU kumotaan kahdeksan vanhan lähestymistavan mukaista lakisääteisen mittaustoiminnan alan direktiiviä: yksi direktiivi vuonna 2011 (laivatankit) ja loput seitsemän vuonna 2015 (vesimittarit, punnukset (kaksi direktiiviä), alkometrit (kaksi direktiiviä), rengaspainemittarit, viljan paino). Kumoamisen jälkeen direktiivissä säädetään kymmenen vuoden siirtymäajasta, jonka aikana markkinoille voidaan saattaa laitteita, joissa on voimassa oleviin todistuksiin perustuvat yhdenmukaistetut merkinnät, ja joka kestää siis ensin mainitun direktiivin osalta vuoteen 2021 ja muiden direktiivien osalta vuoteen 2026⁵.

Kolmen toimielimen yhteisessä lausumassa parlamentti ja neuvosto pyysivät komissiota ”antamaan ennen 30. huhtikuuta 2011 kertomuksen [...] ja [määrittämään] sääntelyn parantamista koskevien periaatteiden mukaisesti (mukaan lukien tarvittaessa vaikutustenarviointi ja avoin kuuleminen) [...] pitäisikö [mittauslaitteista annetun] direktiivin 2004/22/EY soveltamisala ulottaa koskemaan nykyisin [kumottujen] direktiivien [...] piiriin kuuluvia mittauslaitteita ja jos näin on, missä määrin se olisi tehtävä”⁶.

B. Arviointi

Komissio arvioi tässä kertomuksessa direktiivin täytäntöönpanoa ja ottaa asianmukaisesti huomioon, että sitä on sovellettu vasta neljä ja puoli vuotta eli 30. päivästä lokakuuta 2006.

Arvioinnin päätarkoituksena on

- esittää karkea markkina-arvio kustakin mittauslaitedirektiivin piiriin kuuluvasta alasta;
- tarkastella direktiivin tehokkuutta;
- tehdä päätelmiä tarvittavista lisätoimista.

Arviointi on tehty kolmen erilaisen arviointivälineen avulla:

- Pieniä ja keskisuuria yrityksiä (pk-yrityksiä) on kuultu Enterprise Europe Network -verkoston kautta. Tavoitteena on muuttaa sääntelyä pk-yritysten kannalta suotuisammaksi kilpailukyvyyn ja innovoinnin puiteohjelman mukaisesti.
- Ulkopuoliset asiantuntijat ovat arvioineet direktiiviä.
- Tuloksista on järjestetty julkinen kuuleminen.

1. Direktiivin soveltamisalaan kuuluvien mittauslaitealojen taloudellinen painoarvo

Ulkopuolisten asiantuntijoiden laatiman arviointikertomuksen⁷ mukaan mittauslaitedirektiiviä sovelletaan Euroopan markkinoilla vuosittain myytyihin noin 345 miljoonaan mittauslaitteeseen, joiden myynnin kokonaisarvo on noin 3,25 miljardia euroa.

⁵ EUVL L 71, 18.3.2011, s. 1:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2011:071:0001:0003:FI:PDF>.

⁶ Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission lausuma 14. helmikuuta 2011 annetussa neuvoston asiakirjassa 6291/11 ADD1

http://www.cc.cec/home/dgserve/sgvsgvista/i/sgv2/repo/repo.cfm?institution=CONS&doc_to_browse=CSST/2011/06291&sw_inconnu=1.

⁷ Centre for Strategic & Evaluation Services (CSES), [Interim evaluation of the Measuring Instruments Directive](#), heinäkuu 2010.

Mittauslaitedirektiivin piiriin kuuluvilla kymmenellä alalla toimii noin 900 valmistajaa, joihin ei lueta mukaan lukuisia jakelijoina, maahantuojina tai korjauspalvelujen tarjoajina toimivia pk-yrityksiä. Alan työntekijöiden kokonaismäärä on arviolta 190 000.

Noin 20–25 prosenttia EU:n 27 jäsenvaltion mittauslaitteista on tuontitavaraa, ja 25–30 prosenttia EU:n 27 jäsenvaltiossa valmistetuista mittauslaitteista viedään EU:n ulkopuolelle. Mittauslaiteluokkien välillä on kuitenkin suuria eroja. Sekä tuonti että vienti on erityisen vilkasta (yli 50 prosenttia kokonaismäärästä) vähemmän teknologiaa sisältävien kiintomittojen luokassa (MI-008) ja dimensiomittauslaitteiden luokassa (MI-009) sekä myös sähköenergiamittareiden luokassa (65 prosenttia). Samalla vientiin suuntautuvan tuotannon osuus on erittäin suuri pidemmälle kehitettyä teknologiaa sisältävissä laitteissa, kuten automaattisissa vaa'issa (jopa 42 prosenttia automaattisten annosteluvaakojen alaluokassa) ja kaasumittarien luokassa (44 prosenttia), joiden aloilla EU:n yritykset ovat maailman johtavia yrityksiä.

Taulukko 1 – Mittauslaitedirektiivin piiriin kuuluvien markkinoiden koko

	Markkinoiden koko – vuosittain myytyjen laitteiden määrä (tuhansina)	Markkinoiden koko – vuosittain myytyjen laitteiden arvo (miljoonaa €)	Osuus kaikkien mittauslaitteiden markkinoista	Alan työntekijät (tuhansina)
MI-001: Vesimittarit	18 000	450	13,8 %	25
MI-002: Kaasumittarit ja tilavuuden muunnoslaitteet	6 900	410	12,6 %	30
MI-003: Sähköenergiamittarit	14 000	610	18,8 %	32
MI-004: Lämpöenergiamittarit	800	290	8,9 %	18
MI-005: Muiden nesteiden kuin veden mittausjärjestelmät	31,2	240	7,4 %	14–16
MI-006: Automaattiset vaa'at	21	550	16,9 %	25
MI-007: Taksimittarit	50	25–40	1 %	1
MI-008: Kiintomitat⁸	300 000	440–490	14,3 %	34
MI-009: Dimensiomittauslaitteet	300–400	70–80	2,3 %	7
MI-010: Pakokaasuanalysaattorit	25–35	130	4,0 %	17,5
Yhteensä	345 000	3 250	100 %	190

2. Pienyritysten ja mikroyritysten näkemykset

Komission yksiköt tekivät vuoden 2009 lopussa kyselytutkimuksen Enterprise Europe Network -verkoston pk-yritysten paneelikuulemisvälineen avulla. Vastauksia saatiin lähes kaikista jäsenvaltioista⁹ yhteensä 286, joista puolet valmistajilta ja puolet käyttäjiltä. Suurin osa vastaajista oli pienyrityksiä ja mikroyrityksiä, joiden liikevaihto on alle 10 miljoonaa euroa. Pk-yritykset toimivat kaikenlaisen direktiivin piiriin kuuluvien mittauslaitteiden aloilla, ja suurin osa niistä käytti CE+M-merkintää, joka osoittaa laitteen täyttävän

⁸ Tiedot koskevat kaikkia markkinoilla olevia pituuden kiintomittoja, eivät vain mittauslaitedirektiivin mukaisesti sertifioituja.

⁹ Kaikki jäsenvaltiot lukuun ottamatta Alankomaita ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa.

mittauslaitedirektiivin vaatimukset, ja 40 prosenttia kävi laajalti kauppaa sisämarkkinoilla, 25 prosenttia vain kotimaansa markkinoilla ja 40 prosenttia vei tuotteitaan EU:n ulkopuolelle.

Kyselyn tulosten perusteella valtaosalla pk-yrityksistä ei ole erityisiä ongelmia, jotka eroaisivat arvioinnissa ilmi tulleista suurten yritysten ongelmista¹⁰. Pieni osa pk-yrityksistä ilmoitti kansallisten viranomaisten suojatoimista aiheutuvista (todellisista tai näennäisistä) kaupan esteistä ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin kustannuksista, joita pidettiin kohtuullista tasoa korkeampina. Minkään mittauslaiteluokan osalta ei myöskään tullut esille erityisiä ongelmia. Käyttäjien puolelta kyselytutkimuksessa kävi ilmi, että kuluttajansuoja on riittävä.

Yksi pk-yrityksille tehdyssä kyselytutkimuksessa esiin noussut seikka koskee vilpillistä kilpailua tuotteilla, joissa ei ole CE+M-merkintää. Tämä seikka ei toki koske ainoastaan pk-yrityksiä, mutta se vaikuttaa niiden kannalta suuremmalta verrattuna ammattijärjestöjen ja lähinnä suurempien yritysten haastatteluissa saatuihin tietoihin. Tämä voi johtua siirtymäajasta, jonka aikana markkinoille tulee edelleen monia heikompilaatuisia laitteita, joille kansallisen hyväksynnän saa halvemmalla, mutta ongelma ratkeaa itsestään siirtymäajan päättyessä vuonna 2016.

Halpoihin laitteisiin sovellettavien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen löyhentämisen osalta kannattaa huomata, että tällaisia laitteita valmistetaan yleensä massatuotantona, joten vaatimustenmukaisuuden arviointi on sitäkin tärkeämpää. Kunkin tyyppiselle laitteelle on valittavissa sopiva vaatimustenmukaisuuden arviointimenettely laajasta valikoimasta, minkä pitäisi helpottaa pullonkauloja.

Direktiivissä sallitaan osalaitteistojen määrittely, mutta siinä ei sallita valmistajien määrittellä niitä. Muutoin markkinoille voisi ilmaantua kaikenlaisia epätäydellisiä laitteita, joissa saattaa olla merkinnät, mikä hankaloittaisi markkinoiden valvontaa.

3. Arvioinnin keskeiset tulokset

Mittauslaitedirektiivin arvioinnin keskeiset tulokset ovat seuraavat.

Innovointi ei ole kärsinyt, ja joissain tapauksissa mittauslaitedirektiivistä katsotaan olevan hyötyä innovoinnin kannalta.

Valinnaisuuden ansiosta soveltaminen on lähes täydellistä ja jäsenvaltiot vaativat direktiivin vaatimukset täyttäviä laitteita 90 prosentissa kaikista mahdollisista tapauksista. Näin ollen kuluttajansuoja on käytännöllisesti katsoen tasavertaista eri puolilla EU:ta, ja jäsenvaltioiden välisiin eroihin perustuvan vilpillisen kilpailun riski on hyvin pieni.

Mittauslaitedirektiivillä on parannettu sisämarkkinoiden toimintaa ottamalla käyttöön yksi yhteinen vaatimustenmukaisuuden arviointitodistus, joka on noin 10–15 prosenttia entisiä kansallisia todistuksia kalliimpi mutta joka on hyödyttänyt useammilla kuin yksillä markkinoilla toimivia valmistajia. Todistusten yhtenäisen ulkoasun tarve tuotiin esiin.

Sidosryhmiä on kuultu laajalti kaikissa vaiheissa mittauslaitteita käsittelevässä työryhmässä. Sidosryhmät ovat osallistuneet täysimääräisesti komiteamenettelyn ehdotusten laadintaan. Sääntelykomiteamenettelyä on käytetty kerran ja kuulemismenettelyä noin kymmenen kertaa OIML:n¹¹ kansainvälisiä standardeja koskevien julkaisujen osalta. Näiden standardien noudattamisen oletetaan takaavan direktiivin olennaisten vaatimusten täyttymisen.

¹⁰ CSES:n kertomus [Interim evaluation of the Measuring Instruments Directive](#), heinäkuu 2010, s. 35–40.

¹¹ OIML tarkoittaa lakisääteisen mittaustoiminnan kansainvälistä järjestöä.

Direktiivin mutkatonta soveltamista vahvistettiin vuonna 2004 WELMEC:lle¹² yhteistyöstä annetulla komission lausumalla, jonka tuloksena 40 luonteeltaan käsitteellistä ohjeasiakirjaa liitettiin komission verkkosivustolle sen jälkeen, kun niistä oli sovittu lopullisesti kaikkien mittauslaitteita käsittelevään työryhmään osallistuvien sidosryhmien kanssa.

Standardit kattavat kaikki laitteet taksimittareita lukuun ottamatta. Standardit ovat joko eurooppalaisia yhdenmukaistettuja standardeja tai normatiivisia asiakirjoja, joissa viitataan kansainvälisiin standardeihin, joista mittauslaittekomitea on antanut myönteisen lausunnon.

Uuden lainsäädäntökehyksen vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt ovat hyvin lähellä mittauslaitedirektiivin vastaavia. Ehdotus mittauslaitedirektiivin uudelleenlaadinnasta uuteen lainsäädäntökehykseen mukauttamiseksi esitellään lähiaikoina.

Markkinavalvonnan laatu vaikuttaa olevan alan keskeinen huolenaihe, ja suurin osa viranomaisista tunnustaa, että niiden toimet asian eteen ovat olleet toistaiseksi vähäisiä.

Mittauslaitedirektiivin vaatimuksia ja muita ohjeita tulkitaan epä johdonmukaisella tavalla ilmoituissa laitoksissa, ja myös ilmoitettujen laitosten valmiuksissa on eroa. Lisäksi ilmoitetut laitokset ovat tulkinneet melko suppeasti WELMEC:n ohjeita ja asettaneet rajoituksia vaihtoehtoisten lähestymistapojen käyttämiselle olennaisten vaatimusten täyttämiseksi.

Mittauslaitedirektiivin täytäntöönpanon ei ole osoitettu aiheuttavan yleisesti haittaa pk-yrityksille, vaikka joillakin yksittäisillä aloilla (vaa'at ja polttonesteiden jakelulaitteet) yksittäisten osien (osalaitteiden) erittelyä koskevien sääntöjen puuttumisesta voi olla haittaa joillekin pk-yrityksille.

4. Julkisen kuulemisen tulokset

Arviointikertomusta koskevassa julkisessa kuulemisessa saatiin 85 vastausta yrityksiltä, alan liitoilta ja jäsenvaltioilta. Euroopan kuluttajaliitto ei vastannut, koska mittauslaitedirektiivi ei kuulu sen painopisteisiin.

Arviointia koskevaan julkiseen kuulemiseen saatujen vastausten melko pieni määrä viittaa siihen, ettei arvioinnissa ole pahoja puutteita eikä siinä esitetyistä seikoista olla selkeästi eri mieltä. Yksikään jäsenvaltio ei ottanut esille markkinavalvonnan epäkohtia. Tarkempia tietoja on saatavilla julkista kuulemistä koskevassa kertomuksessa¹³.

Uusia muutosehdotuksia koskevien esitysten osalta saatiin jonkin verran hyödyllistä materiaalia, mutta yhdessäkään tapauksessa ei esitetty riittävästi näyttöä vaikutustenarvioinnin pohjaksi. Kyse on teknisesti monimutkaisista ja yksityiskohtaisista muutoksista, joissa komission yksikköjen on tukeuduttava pitkälti asiantuntijoiden ja sidosryhmien lausuntoihin järkevän sääntelyn vaatimusten täyttämiseksi. Tarkempia tietoja on saatavilla ulkopuolisen konsultin laatimassa kertomuksessa¹⁴.

Mittauslaitedirektiivin arviointia voidaan pitää kattavana, ja siinä esitettyä analyysia yleisesti hyväksyttynä. Mitään varsinaista syytä lainsäädäntömuutosten harkitsemiseen ei ole, ja

¹² WELMEC on lakisääteisestä mittaus toiminnasta vastaavien kansallisten viranomaisten järjestö.

¹³ RPA, Report on the public consultation, maaliskuu 2011 (tausta-asiakirja 6).

¹⁴ RPA, Report on suggestions for amendments and additions of new categories to the MID, maaliskuu 2011 (tausta-asiakirja 7).

komission yksiköt ilmoittivat valmisteluasiakirjassaan ymmärtävänsä riskit, joita liittyy mittauslaitedirektiivin muuttamiseen soveltamisen näin aikaisessa vaiheessa (neljä ja puoli vuotta). Standardoinnin ja ohjeiden laadinnan mahdollisuuksia ei ole käytetty vielä täysin. Direktiivin muuttaminen muulla tavoin kuin tekemällä sen 16 artiklassa sallittuja teknisiä muutoksia voisi ajaa sääntelyn tuuliajolle ja aiheuttaa epävarmuutta markkinoilla.

C Vanhan lähestymistavan mukaisten direktiivien kumoaminen

1. Johdanto

Kahdeksan vanhan lähestymistavan mukaisen direktiivin kumoamista koskevaan direktiiviin 2011/17/EU liittyvästä kolmen toimielimen yhteisestä lausumasta johtuvien komission velvoitteiden mukaisesti komission yksiköt ovat toteuttaneet seuraavat toimet:

- Jäsenvaltioiden mielipidettä kysyttiin kirjeitse (kesäkuu 2010), ja vastaus saatiin kuudelta jäsenvaltiolta.
- Enterprise Europe Network -verkoston kautta tehtiin pk-yrityksille kysely (touko- ja kesäkuu 2010), johon saatiin 117 vastausta.
- Järjestettiin julkinen kuuleminen (syys- ja lokakuu 2010), johon viranomaisilta saatiin noin 20 vastausta ja teollisuuden järjestöiltä kymmenen.

2. Viranomaisten esittämät perustelut

Osa viranomaisista esitti kaksi perustelua sääntelyn jatkamisen puolesta:

- Yhdenmukaistettujen säännösten korvaaminen kansallisilla säännöksillä aiheuttaisi kaupan esteitä kansallisten hyväksyntien ja kansallisen sääntelyn erojen vuoksi, mikä heikentäisi kuluttajansuojaa ja vähentäisi kilpailua sisämarkkinoilla.
- Teknisten asiakirjojen yhdenmukaistaminen on välttämätöntä käytössä olevien laitteiden säännönmukaisen tarkastamisen vuoksi (tarkastuksia koskevat vaatimukset ja menettelytavat kuuluvat kansalliseen toimivaltaan).

Jos näihin enenevässä määrin vanhentuviin laitteisiin liittyviä vaatimuksia ei yhdenmukaisteta, on selvästi mahdollista, että yksittäiset jäsenvaltiot laativat kansallisia vaatimuksia. Vaikka näiden vaatimusten ei tarvitse enää olla kyseisten direktiivien mukaisia, niissä on kuitenkin noudatettava perussopimusten perusperiaatteita, etenkin tavaroiden vapaan liikkuvuuden periaatetta (SEUT-sopimuksen 34–36 artikla). Vastavuoroista tunnustamista koskevassa asetuksessa (EY) N:o 764/2008 edellytetään lisäksi ilmoittamismenettelyä, jos yhdessä jäsenvaltiossa laillisesti kaupan pidettyä tuotetta ei saa pitää kaupan toisessa jäsenvaltiossa sillä perusteella, että tuote on tuotettu erilaisten teknisten määräysten mukaisesti kuin mitä kohteena olevassa jäsenvaltiossa vaaditaan. Tällaisia ilmoituksia olisi tarkasteltava SEUT-sopimuksen 34–36 artiklan ja Euroopan unionin tuomioistuimen nykyisen oikeuskäytännön perusteella. On esimerkiksi epätodennäköistä, että pelkästään erilaiset merkinnät olisivat pätevä peruste tuotteen kieltämiselle. Lisäksi WTO:n kaupan teknisiä esteitä koskevan TBT-sopimuksen sitoumukset edellyttävät, että jäsenvaltiot antavat lainsäädäntöä kansainvälisten standardien pohjalta. Näitä kansainvälisiä standardeja on jo olemassa OIML:n asiakirjoina, ja ne ovat käytännössä sanasta sanaan vastaavia kuin kunkin kumotun direktiivin tekniset määräykset. Tämän lisäksi direktiivissä 98/34/EY on asetettu ilmoitusvelvollisuus, jonka tarkoituksena on varmistaa toisiaan vastaavien tuotteiden ja

vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen täysimääräinen vastavuoroinen tunnustaminen.

Uudet kansalliset säännökset, joilla direktiivit korvattaisiin, eivät siis eroaisi käytännössä kumotuista direktiiveistä, ja erilaisia kansallisia merkintöjä ja vaatimustenmukaisuuden arviointeja tuskin olisi, jos tuote täyttää lainsäädännön vaatimukset yhdessä jäsenvaltiossa. Siirtymäajan päättyessä vuosina 2021 ja 2026 kansalliset säännökset eivät siis aiheuta muutosta kumottujen direktiivien piiriin tällä hetkellä kuuluvien tuotteiden osalta. Komissio ei vastusta millään muotoa kansainvälisiin standardeihin perustuvia kansallisia säännöksiä, jotka ovat vastavuoroisen tunnustamisen periaatteiden mukaisia, jos jäsenvaltio katsoo tällaiset säännökset välttämättömiksi.

Toisen perustelun mukaan yhdenmukaistamisella taataan yhtäläiset tekniset asiakirjat, joita tarvitaan käytössä olevien laitteiden säännönmukaisissa tarkastuksissa (joita koskevat vaatimukset ja menettelysäännöt kuuluvat kansalliseen toimivaltaan), ja kansainvälisten standardien avulla tällaisista asiakirjoista voidaan saada samanlaisia. Tarvittaessa aikaa on vielä runsaasti sen varmistamiseen, että tämä saadaan toteutettua ennen siirtymäajan päättymistä.

Molempia edellä mainittuja, kumottujen direktiivien soveltamisalaan kuuluviin laitteisiin liittyviä perusteluja koskeva pohdinta johtaa olettamukseen, jonka mukaan kansalliset säännökset vastaavat kansainvälisiä standardeja, jotka ovat sisällöltään samanlaisia direktiivien kanssa, jolloin ylimääräisiä kaupan esteitä ei synny.

Punnuksissa ei tapahdu teknologisia muutoksia, joten niitä lukuun ottamatta kumottujen direktiivien soveltamisalan ulkopuolelle jäävät teknisesti pidemmälle kehitetyt tuotteet ovat vuotuisen liikevaihdon kannalta katsottuna merkittävämpiä kuin kumottujen direktiivien soveltamisalaan kuuluvat tuotteet.

Komission ehdotuksessa¹⁵ esitettyjä kumoamista puoltavia syitä olivat direktiivien kattamien mekaanisten laitteiden vanhentuminen ja se, ettei merkittäviä kaupan esteitä näyttänyt olevan teknisesti pidemmälle kehitettyjen ja direktiiveillä yhdenmukaistamattomien tuotteiden osalta. Sama arvio pätee edelleen, ja se on vahvistettu¹⁶.

3. Pk-yrityksille tehty kysely

Enterprise Europe Network -verkoston kautta (touko- ja kesäkuu 2010) pk-yrityksille tehtyyn kyselyyn saatiin 117 vastausta, joista suurin osa oli käyttäjiltä (84), seuraavaksi eniten valmistajilta (16) ja loput jakelijoilta/maahantuojilta (17). Yhdenmukaistamisesta huolimatta joidenkin laitteiden osalta ilmoitettiin moninkertaisten testien aiheuttamista pienistä kaupan esteistä, joiden kustannukset ovat enintään 10 prosenttia. Tämä saattaa johtua siitä, että teknisesti pidemmälle kehitettyihin laitteisiin sovelletaan ylimääräisiä kansallisia säännöksiä, jotka sallitaan vanhassa lähestymistavassa yhdenmukaistettujen säännösten rinnalla. Valmistajat ilmoittivat pitävänsä parhaana itse annettavaa vakuutusta (jota ei käytetä tällä hetkellä mittauslaitedirektiivissä). Joidenkin laitteiden osalta (kastelu- ja jätevesimittarit, punnukset ja rengaspainemittarit) käyttäjät kannattavat parempaa markkinavalvontaa ja/tai käytössä olevien laitteiden säännönmukaista testausta.

¹⁵ KOM(2008) 801.

¹⁶ RPA, Report on the Repeal of the Old Approach Directives, maaliskuu 2011 (tausta-asiakirja 8).

4. Julkinen kuuleminen

Julkiseen kuulemiseen (syys- ja lokakuu 2010) saatiin noin 20 vastausta viranomaisilta ja kymmenen teollisuudelta. Osa viranomaisten vastauksista oli samoja kuin edellä käsitellyt perustelut, mutta osassa taas tuettiin kumoamista ja/tai tarvittaessa uusien kansallisten säännösten mahdollisuutta. Kaupan esteistä ei annettu esimerkkejä, eikä vastavuoroista tunnustamista koskevan asetuksen (EY) N:o 764/2008 nojalla tehdyistä ilmoituksista raportoitu. Tällaisissa ilmoituksissa viranomaisten on esitettävä näyttöä syistä, joiden vuoksi tuote poistetaan markkinoilta, jos vastavuoroinen tunnustaminen on voimassa.

Teollisuusjärjestöiltä saadut vastaukset olivat seuraavanlaisia.

- Vesimittareiden osalta teollisuus ilmoitti, etteivät hiukkasia sisältävät kastelu- ja jätevesimittarit voi kuulua mittaustelaitesäädösten nykyisten säännösten piiriin, eikä tämä olisi edes tarpeen, koska kaupan esteitä ei ole.
- Alkometrien osalta teollisuus ei mainitse kaupan esteitä. Väkijuomien valmistajat ilmaisivat saman mielipiteen kuin vuonna 2008 ja painottivat, että ”valmistajien valinnanvaraa tuotantotapojen suhteen ei pidä rajoittaa”. Yksityiskohtia ei kuitenkaan tarkennettu. Viinintuottajat eivät halua yhdenmukaistamista ja ilmoittavat maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosaston määräysten ja kansainvälisen viinijärjestön (OIV) standardien olevan täysin kattavia. Myöskään oluentuottajat eivät halua yhdenmukaistamista, vaan mainitsevat nykyisen joustavuuden.
- Rengaspainemittarien alan (autokorjaamoalan) teollisuus hyväksyy yhdenmukaistamisen, jossa otetaan huomioon eurooppalaisten standardien laatimista koskevan, vuoden 2009 M457-toimeksiannon¹⁷ tulevat tulokset, joista voi olla hyötyä myös ajoneuvojen turvallisuutta koskevan asetuksen (EY) N:o 661/2009 suhteen. Kaupan esteistä ei ilmoitettu.
- Teollisuus ei esittänyt viljan painoa eikä laivatankkeja koskevia huomautuksia.

Euroopan kuluttajaliitto ei vastannut, koska mittaustoiminta ei kuulu sen painopisteisiin.

5. Kumottuja vanhan lähestymistavan mukaisia direktiivejä koskevat päätelmät

Tällä hetkellä komissiolla ei ole syytä ehdottaa, että mittaustelaitesäädöksiin 2004/22/EY lisättäisiin aloja, jotka kuuluvat kahdeksan kumotun direktiivin soveltamisalaan.

- (1) Uusista kansallisista säännöksistä ei ole odotettavissa uusia esteitä, koska kansallisten säännösten on perustuttava kansainvälisiin standardeihin, joten niiden vaikutus on sama.
- (2) Olemassa olevia kaupan esteitä tai muita pakottavia syitä ei ole ilmennyt yhdenmukaistamisen perustelemiseksi.

¹⁷ Standardisointia koskeva toimeksianto ”M457 Standardisation mandate to CEN, CENELEC and ETSI in the field of tyre pressure gauges for motor vehicles and tyre pressure management systems (measuring instruments)”.

- (3) Pk-yritykset ovat ilmoittaneet pienistä kaupan esteistä, jotka johtuvat moninkertaisesta testauksesta, joka ei vaikuta enää perustellulta vastavuoroista tunnustamista koskevan asetuksen (EY) N:o 764/2008 nojalla.
- (4) Teollisuusjärjestöt eivät tue yhdenmukaistamista käytännössä lainkaan, eikä kaupan esteitä mainita.
- (5) Kuluttajajärjestöt eivät pidä lakisääteistä mittaustoimintaa koskevia aloja ensisijaisina.
- (6) Vuonna 2010 ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia vaikutustenarvioinnissa, joka on kumoamista koskevan vuonna 2008 annetun komission ehdotuksen taustalla.
- (7) Pitkän siirtymäajan ansiosta nykyiset todistukset voidaan tunnustaa vuoteen 2021 asti laivatankkien osalta ja vuoteen 2025 muiden laitteiden osalta.

D. Päätelmät ja jatkotoimet

Mittauslaitedirektiivistä annetussa yleisesti myönteisessä arviossa on käynyt kuitenkin ilmi, että yhdenmukainen soveltaminen ilmoitetuissa laitoksissa ja markkinavalvonta ovat merkittäviä ongelmia. Direktiivin muutokset olisi tehtävä huolellisesti ja niin, että tehdään perusteellinen arvio, jossa otetaan kaikki vaihtoehdot huomioon. Nyt direktiivin soveltamisen alkuvaiheessa vakaa lainsäädäntökehys vaikuttaa hyödyttävän lakisääteisen mittaustoiminnan sisämarkkinoiden onnistunutta kehittämistä.

Komission yksiköt toteuttavat seuraavat ensisijaiset toimet:

1. Lisätään mittauslaitedirektiiviin uusi lainsäädäntökehys, josta odotetaan säädösehdotusta vuonna 2011.
2. Vahvistetaan tiedottamista ja ohjeiden antamista ilmoitetuille laitoksille ja viranomaisille sekä yhteistyötä näiden kanssa, jotta varmistetaan direktiivin yhdenmukainen soveltaminen.
3. Koordinoidaan markkinavalvontaa etenkin yhteisin toimin, jotta markkinavalvontaan käytettävissä olevia voimavaroja saadaan hyödynnettyä tehokkaammin.
4. Autetaan sidosryhmiä laatimaan ohjeita polttoainepumppuja koskevasta siirtymäajasta, sillä vaikka polttoainepumput jäävät muodollisesti direktiivin ulkopuolelle, teollisuus pitää tätä seikkaa tärkeänä.
5. Arvioidaan uusia muutosehdotuksia koskevien esitysten vaikutusta sidosryhmien kanssa järkevä sääntelyn periaatteiden mukaisesti niin, että kaikki sääntelylle vaihtoehtoiset keinot otetaan huomioon, ja toteutetaan tarvittavat muutokset mahdollisuuksien mukaan direktiivissä säädettyjen edellytysten mukaisesti eli komiteamenettelyssä.

Tausta-asiakirjat¹⁸

1. RPA, Report on the Public Consultation, maaliskuu 2011

¹⁸ Kaikki tausta-asiakirjat ovat saatavilla englanniksi osoitteessa http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/legal-metrology-and-prepack/public-consultation/index_en.htm.

2. RPA, Report on suggestions for amendments and additions of new categories to the MID, maaliskuu 2011

3. RPA, Report on the Repeal of the Old Approach Directives, maaliskuu 2011